

LEP VRT

zima 2017/18

Naravna lekarna

Lunin vrtni koledar 2018

Zelišča, ki preženejo otožnost

Urbani trend

Vrtovi na strehi

ZIMSKA ZAŠČITA
Nežne rastline
jo potrebujejo

10 rastlin
za blaženje nevrodermitisa

Kako varni ste na domačem vrtu?

Piše: Kristina Ravnjak

Še zlasti v hladnem delu leta se zgodi, da na drseči, zaledeneli podlagi komaj še ujamemo ravnotežje. Morebitni padci so zelo neprijetni in celo nevarni. K sreči se lahko marsikateri neprijetnosti ali nesreči na vrtu in domačem dvorišču izognemo s pravilnim načrtovanjem in uporabo ustreznih materialov.

P

o podatkih britanskega združenja za preprečevanje nesreč (RoSPA) med najpogostejše nesreče na vrtu

sodijo padci (78 %), ureznine (13 %) in udarci ob predmete (9 %). Poškodbe se zgodijo ob samem vzdrževanju vrta in tudi sicer, ko smo na prostem. Najpogosteje je razlog v tem, da preprosto nismo dovolj previdni, da prostora ali opravila ne poznamo dovolj oziroma neustrezno uporabljamo prostor/orodje ali da vrt ni dovolj dobro načrtovan, izveden in vzdrževan.

FOTO: Shutterstock

FOTO: Shutterstock

FOTO: www.radiantheatingco.com

zgoraj

Pohodni materiali na vrtu naj bodo dovolj hrapavi, da na njih ne drsi že ob vsakem dežju ali snegu.

zgoraj desno

Talno gretje na prostem je v severnih krajih nekaj običajnega. Prednosti ogrevanih dovozov, na katerih se pozimi sneg sproti stali in je tam vedno varno stopiti, se vse bolj zavedamo tudi pri nas.

levo

Kako varni smo na lastnem vrtu? Veliko je odvisno tudi od tega, kako imamo pospravljeno orodje.

Pazi, drsi!

Kadar je to potrebno, z odstranjevanjem listja in snega ter posipanjem peska in soli vedno vzdržujemo primernost poti do vhoda v hišo in na drugih frekventnih površinah v okolici svojega doma. A še prej moramo dobro premisliti, kako bodo poti, klančine in stopnice izvedene in postavljene v prostor. Hitre kratkoročne rešitve, na primer robustnejši predpražnik ali druga začasna nedrsna podlaga, uporabimo le, če res ne gre drugače. Ob resni ogroženosti uporabimo dodatna pisna/znakovna opozorila na nevarnost za mimoidoče.

Izbira varne podlage

Materiali, iz katerih so narejeni glavne poti in dvorišče, naj bodo v prvi vrsti preprosti za čiščenje oziroma odstranjevanje snega ter seveda dovolj hrapavi, da ne drsijo že ob vsakem dežju. Ne glede na to, ali izberemo asfalt, liti beton, tlakovce ali kaj drugega, je treba biti izjemno natančen pri zagotavljanju dobrega odtekanja vode. Ravna površina zato nikoli ne sme biti povsem ravna, temveč v smeri stran od hiše uredimo padeč vsaj 2,5 %, kar pomeni 2,5 centimetra na vsak meter površine. Tako bo podlaga veliko prej suha ter zato varnejša in trajnejša.

Posedanju terena in razpokam se na dolgi rok izognemo z ustrezno pripravo podlage, ki se začne z izkopom in konča z utrditvijo nasutja po plasteh. Globina izkopa in debelina nasutja sta odvisni od izbire krovnega materiala in pričakovane obremenitve površine. Če si lahko privoščite, svetujemo tudi razmislek o vgradnji talnega gretja, z uporabo katerega se izognemo nevarnosti zaledenelih pohodnih površin.

Stopnice, klančine in robovi

Z oblikovnega vidika hiter dostop, premišljeno premagovanje višinskih

Priporočila za varen vrt

- Za preprečevanje padcev in zdrsov izberimo primerno podlago, stabilne in geometrijsko jasne poti ter ustrezne premostitve višinskih razlik na vrtu. Vse pohodne površine morajo biti ustrezno vzdrževane, čiste in brez mahovine. Omenjena priporočila še posebno vestno upoštevamo pri glavnem vhodu v hišo.
- Manjši otroci naj bodo v bližini vodnih motivov in bazenov pod stalnim nadzorom odraslih.
- Vsa gnojila in sredstva za zaščito rastlin shranjujemo nedosegljivo otrokom in v originalni embalaži.
- Za požarno varnost na vrtu skrbimo tako, da virov ognja ne postavljamo v bližino lesenih ograj, lop ali dreves. Upoštevamo tudi druga priporočila za varno uporabo žara in ognja nikoli ne puščamo prižganega brez nadzora vsaj enega odraslega.
- Pri vseh projektih »naredi sam« upoštevamo svojo usposobljenost, dosedanje izkušnje in spretnosti. Pri delu z vrtnimi stroji in pripomočki upoštevamo navodila proizvajalcev. Uporabljamo potrebno zaščitno opremo: obleko, očala, čelado, rokavice, primerne čevlje in podobno. Zahtevnejše naloge, na primer podiranje večjih dreves ali postavitve pergole, prepustimo strokovnjakom.
- Pri nakupu električnih naprav za delo na vrtu (kosilnica, rezalnik za živo mejo, sesalnik za listje ...) izberimo take, ki omogočajo dodatno zaščito z zaščitnimi stikali na diferenčni tok (RCD - Residual Current Device z nazivnim tokom napake IAN < 30 mA). Za čiščenje uporabljamo suho krpo, še prej pa obvezno preverimo, da smo izklopili vir napajanja naprave.
- Pri uporabi lestve upoštevamo navodila proizvajalca oziroma vsa pravila za varno delo. Več informacij: Zbornica varnosti in zdravja pri delu.
- Vsa vrtna opravila izvajamo le v ustreznem psihofizičnem stanju, ko nismo bolni, utrujeni ali pod vplivom psihoaktivnih substanc (alkohol, droge, psihoaktivna zdravila ipd.).

FOTO: Gardena

osvetlitev, ki je nekoliko zakrita, a več kot odlično ponuja orientacijsko oporo v prostoru, kot na primer zasenčene luči na robu vsake stopnice ali linija mehke svetlobe, ki na eni strani obroblja premišljeno zavito klančino.

Kosilnica in cvetlični lonci

Poleg padcev se največ nesreč na vrtu zgodi v povezavi s kosilnicami, ko denimo želijo uporabniki očistiti rezila. Na videz nedolžni cvetlični lonci in večja korita za rože predstavljajo realno grožnjo ob nepravilnem dvigovanju in pri premikanju. Varovanju hrbtenice in izogibanju nevarnosti zaradi padca cvetličnih korit z višine je zato pametno nameniti nekaj posebne pozornosti.

razlik in jasna struktura ter hierarhija poti podpirajo varnost na vrtu. Pri tem morajo biti tudi stopnice, klančine in robovi dobro izvedeni. Pri oblikovanju zunanjih stopnic upoštevamo priporočeno razmerje med višino in globino stopnice, ki naj bo 16 x 30 cm. Varno zunanje stopnišče je namreč nekoliko bolj položno od stopnic v zaprtih prostorih. Strmejšje stopnice ali tiste, ki jih pogosto uporabljajo tudi starejši, obvezno opremimo z držali za roke na višini enega metra, dodamo lahko tudi držala za otroke na višini 60 cm. Zastajanje vode na samih stopnicah preprečimo z izvedbo 2 % padca stopnic in podesta.

Klančine uredimo tako, da zagotovimo naklon 4-6 %, pri čemer za premagovanje večjih razdalj klanec na vsakih 6 do 10 metrov izravnamo s podestom. Maksimalen naklon klančine za pešce je sicer 12 %, vendar morajo biti to proti drsenju posebej obdelane površine. Kjer imamo dovolj prostora, raje uredimo položne klančine kot stopnice, saj so stopnice ob morebitnem padcu nevarnejše tudi zaradi ostrih robov, klančine pa lahko uporabljamo tudi z otroškim ali invalidskim vozičkom. Razne robove in škarpe po potrebi opremimo z ograjami ali jih obsadimo z rastlinami na način, da neposreden dostop do roba praktično ni mogoč.

Prava osvetlitev

Z vidika varnosti je zelo dobro, da so vse pomembne poti v mraku osvetljene, to lahko uredimo tudi s senzorskimi lučmi. Kjer osvetlitve ni, se namreč lahko zgodi, da se kdo spotakne in pade, zlasti v mesecih, ko je zgodaj temno. Urejena osvetlitev, ki pa ne sme biti premočna, daje obiskovalcem občutek zaželenosti in odžene morebitne vlomilce. Skoraj obvezno moramo torej na izbran način osvetliti vhod v hišo oziroma celotno pot do vhodnih vrat. Posebno lepo je, če izberemo

levo zgoraj

Ob kolut in razvito cev za zalivanje se lahko hitro spotaknemo, zato bi bilo dobro, da vsaj po uporabi nista odložena kjerkoli na vrtu, temveč spravljena na varno mesto.

spodaj

Otroci radi tekajo in se igrajo na vrtu. S premišljeno zunanjo ureditvijo se nevarnim točkam najlažje izognemo že v idejni fazi projekta, ko določamo, kje v vrtu bo kaj stalo.

FOTO: Shutterstock

Otroška razposajenost

Veliko nevarnost za majhne otroke predstavlja bazen ali kakršenkoli drug vodni motiv. Ne trdimo, da je treba take elemente iz vrta na vsak način odstraniti, vendar je nadzor odraslih izjemnega pomena, v pomoč so nam lahko tudi drugi varnostni ukrepi. Ustrezna ograja med drugim preprečuje, da bi otroci zapustili vrt brez naše vednosti ali da bi prišli v stik s potepuški psi.

Posebno pozornost moramo nameniti prometni varnosti oziroma preglednosti dovozov. Ker otroci radi tekajo po prostoru, se hitro znajdejo za avtomobilom in lahko nastanejo hujše nesreče. Takim nevarnim točkam se s premišljeno zunanjo ureditvijo najlažje izognemo že v idejni fazi projekta, ko določamo, kje v vrtu se bo kaj dogajalo, skladno s tem pa po načrtu v prostor umestimo višinske razlike, varnostne zaslone in zasaditev.

Varen vrt tudi za starejše

Najbolj varen in udoben vrt za starejše je položen oziroma raven, a ni treba, da je dolgočasen. Omogoča lahko preprostejše vrtnarjenje v visokih gredicah in nudi različne koticke za posadanje ter interakcijo z zunanjim svetom (klop tudi na dvorišču). Pri načrtovanju takega vrta posebno pozornost namenimo preprostemu vzdrževanju in premagovanju ovir in nevarnosti, ki so del obstoječega prostora. Glede na interese njegovih uporabnikov vanj vnesemo tudi nekaj sveže igrivosti v obliki preprostih, a izbranih vrtnih motivov.

desno

Vsi se staramo. Ko si urejamo bivališče in njegovo okolico, moramo imeti v mislih tudi to, da bodo naše sposobnosti vzdrževanja in uporabe določenih prostorov z leti okrnjene.

FOTO: Shutterstock

OGRAJE KOČEVAR

www.ograje.com

☎ 080 23 02

- vrhunška slovenska kakovost
- izmere in svetovanje na terenu
- 10-letna garancija
- rešitve po meri
- brez vzdrževanja

Preprosto odlične